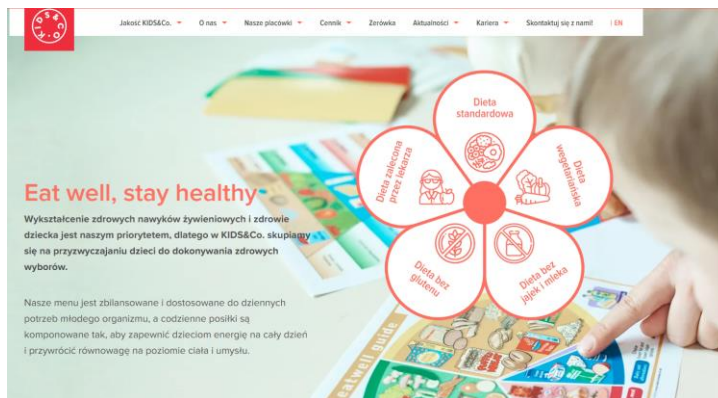
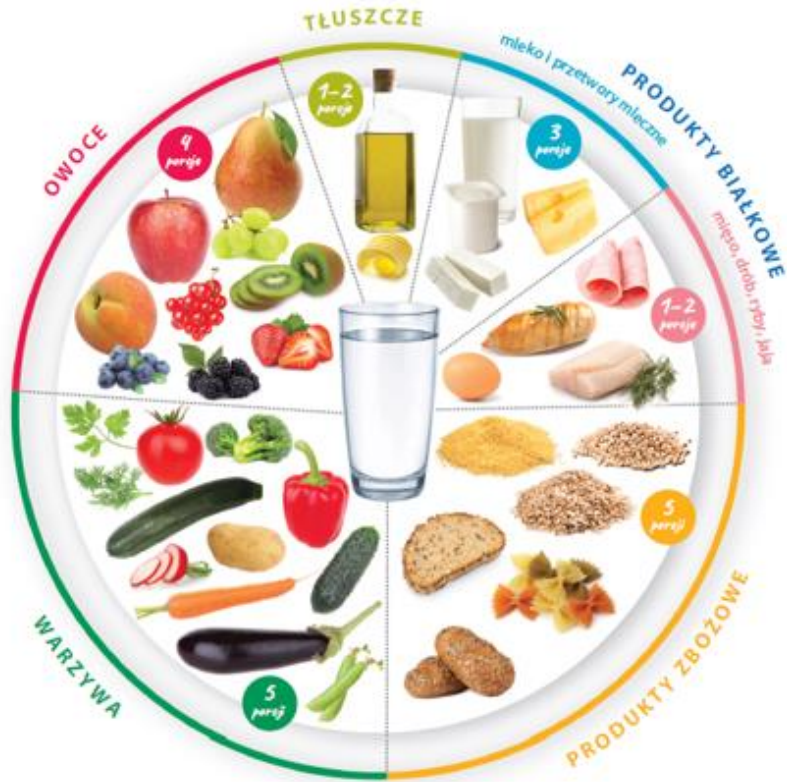

Na co zwrócić uwagę w przygotowaniu posiłków dla dzieci po odebraniu dziecka ze żłobka i przedszkola?

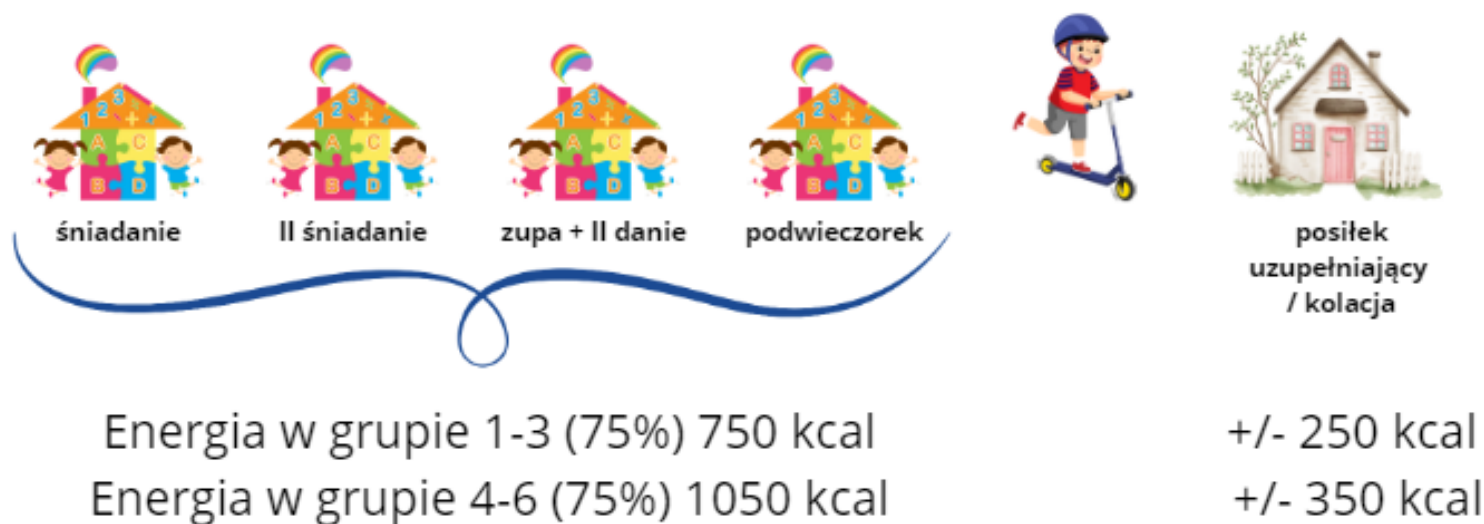
Mgr Agnieszka Danielewicz,
dietetyk, edukator w cukrzycy, trener MBT&TT

Co oferuje nam sieć naszych żłobków i przedszkoli?

- W żłobku i przedszkolu dzieci spożywają najczęściej 3–4 posiłki, które powinny realizować 70–75% całodziennego zapotrzebowania energetycznego.
- Pozostałe posiłki (1–2) dziecko powinno otrzymać w domu.

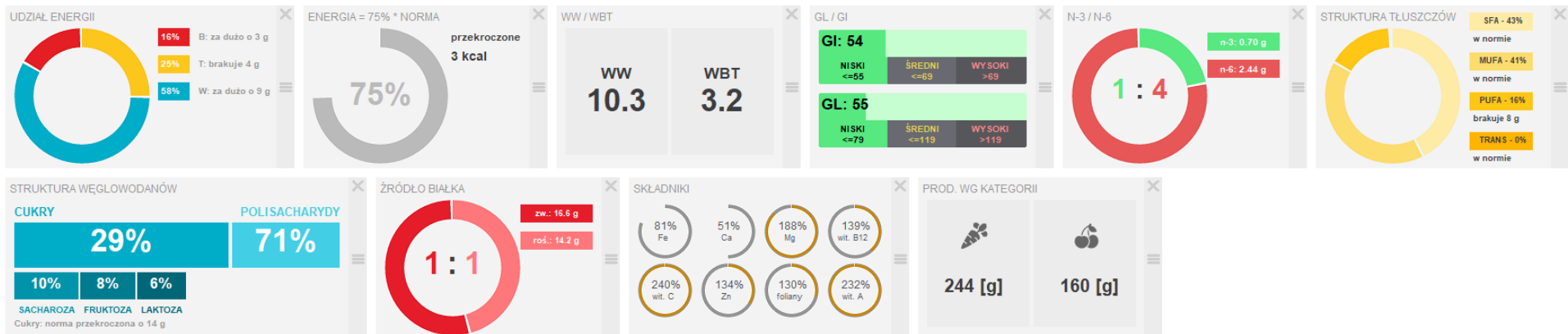

Wymogi jakie realizują placówki (obowiązkowe).

---

1. Produkt zbożowy w każdym posiłku zasadniczym, w tym jego zamienników w przypadku celiakii.
2. Warzywo lub owoc w każdym posiłku.
3. Dwie porcje mleka i jego przetworów każdego dnia w tym zamienników w dietach eliminacyjnych.
4. Danie z udziałem ryby 1 x 5 dni w każdym tygodniu.
5. Dodatek źródła białka (mięso, ryby, drób, jajka, nasiona roślin strączkowych) przynajmniej raz w ciągu dnia.
6. W żywieniu żłobkowym (bez dodatku soli i cukru).

Dieta dzieci – jakie składniki pokrywa żywienie zbiorowe?

Czym warto kierować się przygotowując posiłki po powrocie do domku.

To zależy

Czym warto kierować się przygotowując posiłki po powrocie do domku.

fotografie autorki: instagram/agnieszkadanielewicz

Dni z aktywnością fizyczną.

Spotkanie u Dziadków

fotografie autorki: [instagram/agnieszkadanielewicz](https://www.instagram.com/agnieszkadanielewicz)

Jak mogę wesprzeć moich dziadków w promowaniu dobrych nawyków żywieniowych u wnucząt?

1. opowiedz dziadkom o **swoich** potrzebach – **wspomnieniach** z dzieciństwa, zachęć do przeniesienia ich wnuczkom. Może jak robiliście makaron, powidła (zaopatrzyć dziadków w produkty), budyń. To świetna okazja do włączenia dzieci do animacji kulinarnych;
2. zaproponuj zakupy np. w warzywniaku – wcześniej można podpowiedzieć by dzieci narysowały listę zakupów;
3. zaproponuj nie tworzenie „słodkich tajemnic” a w zamian może kolekcjonowanie drobnych upominków (potrzeba obdarowywania);
4. zaproponuj zrobienie herbatek, lemoniad, naparów – (przygotuj składniki) – z określonej receptury, zapiszcie ją. Zaproście później wszystkich na rodzinną herbatkę.
5. a może dobrym pomysłem będzie wyzwanie – książka kucharska – rodziny.... W które powoli będziecie zbierać ulubione przepisy, może dziadkowie sięgną pamięcią do przepisów z Ich rodzinnych spotkań.

- Domowe czytanki, polegiwanki i przytulaski

1. Domowa sałatka, szaszłyki.
2. Domowe lody, sorbety, koktajle.
3. A może kakao 😊
4. Rozgrzewające herbatki.
5. Kolorowe kanapeczki

Postępowanie żywieniowe, kiedy brakuje żelaza w diecie dziecka?

Żelazo wpływa między innymi na rozwój funkcji poznawczych. Bierze udział w tworzeniu krwinek czerwonych, wchodzi w skład wielu enzymów i uczestniczy w zwalczaniu wirusów i bakterii.

Dziecko po ukończeniu 1 roku życia potrzebuje aż 4 x więcej żelaza niż dorosły w przeliczeniu na kilogram masy ciała.

Pamiętaj, że brzusek malucha jest jeszcze mały, dlatego tak ważne jest, żeby to co do niego trafiło miało **wysoką wartość odżywczą**.

Objawy niedoboru żelaza początkowo są nieme, bo organizm dziecka jeszcze jest w stanie korzystać z rezerw, które posiada.

W przypadku dłuższego braku spożycia tego pierwiastka może rozwinąć się niedokrwistość u dziecka, czyli anemia, **która będzie widoczna w badaniach krwi.**

Niedobór żelaza u dziecka może także dawać alarmujące objawy jak:

bladość skóry, łamliwość paznokci i włosów, objawy neurologiczne jak: osłabienie i brak energii, brak koncentracji, bolesny i gładki język, szybka męczliwość, brak apetytu, słaby przyrost na masie ciała

Postępowanie żywieniowe, kiedy brakuje żelaza w diecie dziecka?

Żelazo hemowe	Żelazo niehemowe
Mięso tj. wołowina, cielęcina, baranina, kaczka, królik; podroby mięsne.	Produkty zbożowe – szczególnie pełnoziarniste.
Ryby jak łosoś, makrela atlantycka, sardele, dorsz.	Nasiona i ziarna jak słonecznik, sezam, mak, dynia. Orzechy pistacjowe, laskowe, arachidowe, migdały, orzechy włoskie. Orzechy warto podawać w postaci zmielonej lub masła orzechowego, jeżeli jedzenie orzechów nadal dla dziecka jest problematyczne
Jaja	Nasiona roślin strączkowych jak fasola, soczewica, ciecierzycza, groch. Warzywa jak bób, boćwina, brokuły, burak, fasolka szparagowa, groszek cukrowy, koper ogrodowy, pietruszka, szpinak, jarmuż. Pamiętaj, że ta grupa ma też witaminę C także warto je dodawać do każdego posiłku w celu lepszego przyswojenia żelaza Owoce jak porzeczki, maliny, morele, śliwki, daktyle. Pamiętaj, że ta grupa ma też witaminę C także warto je dodawać do każdego posiłku w celu lepszego przyswojenia żelaza

Postępowanie żywieniowe, kiedy brakuje żelaza w diecie dziecka?

- Kaszka wzbogacona żelazem z owocami jagodowymi jak: truskawki, maliny, borówki
- Krupnik jęczmienny z gotowaną cielęciną i natką pietruszki
- Gulasz drobiowy z brokułami i papryką czerwoną
- Kaszka zbożowa mleczna z musem jabłkowym
- Kanapka z pieczywa graham z pastą z pieczonej ryby, marchewki i natki pietruszki
- Zupa buraczkowa z ziemniakami, jajkiem i koperkiem

Postępowanie żywieniowe, kiedy brakuje wapnia w diecie dziecka?

Niedobór wapnia może być bardzo niebezpieczny.

- Długotrwały niedobór wapnia w diecie dzieci i młodzieży może prowadzić do:
  - deformacji kości,
  - wczesnej próchnicy
  - nadmiernej płaczliwości w nocy,
  - późnego ząbkowania i chodzenia,
  - nadmiernej potliwości,
  - oraz uniemożliwić osiągnięcie szczytowej masy kostnej, prowadzić do skrzywienia kręgosłupa i kończyn dolnych

Najbogatszym źródłem najlepiej przyswajalnego wapnia jest mleko i przetwory mleczne (jogurty, kefiry, maślanka, serki twarogowe, sery żółte).

Dlatego też prawidłowa dieta dziecka w wieku 1-3 powinna każdego dnia uwzględniać 3 porcje mleka (w tym mleko modyfikowanego) oraz przetworów mlecznych łącznie.

Wapń w pewnych ilościach występuje również w warzywach, takich jak:

- fasola, soja, natka pietruszki, jarmuż, boćwina, szczypiorek, szpinak
- tofu, napoje roślinne, jogurty roślinne

Potrawy bogate w wapń

- Budyń na napoju roślinnym / mleku z owocami i mielonymi orzechami
- Gofry na fasoli białej z jajkiem podawane z masłem orzechowym
- Zupa mleczna na dobranoc z ryżem lub innym dodatkiem
- Panna cotta z musem z owoców
- Przekładaniec owsiankowy z musli

fotografie autorki: [instagram/agnieszkadanielewicz](https://www.instagram.com/agnieszkadanielewicz)

Postępowanie żywieniowe, kiedy występuje niedoborowa masa ciała u dziecka?

- Rozważ podniesienie stopniowe gęstości energetyczne posiłków poprzez dodatek, takich produktów jak:
  - Oliwa z oliwek
  - Olej rzepakowy
  - Puree z awokado
  - Świeże masło
  - Żółtko
  - Mielone orzechy, migdały
  - Kakao
  - Gęsty jogurt / śmietanka
  - Mąki, płatki, kasze drobne – jako zagęstnik

Postępowanie żywieniowe, kiedy występuje niedoborowa masa ciała u dziecka?

Przykłady posiłków:

1. Omlet z dodatkiem kaszy mannej, mielonych migdałów, podawany z musem z twarogu z bananem.
2. Gofry z białej fasoli podawane z masłem orzechowym (domowym).
3. Ryż na mleku podawany z masłem i musem z owoców (zagęszczonych np. mąką ziemniaczaną).
4. Tosty mocy z masłem orzechowym.
5. Porcja obiadowa + masło świeże (ziemniaki puree, ryż, dodatek do mięsa).
6. Makaron spaghetti z tartym serem / warzywami / posypany milionami migdałami.

Postępowanie żywieniowe – profilaktyka nadwagi?

1. Zwróć uwagę na ilość i jakość posiłków serwowanych po odebraniu dziecka a z placówki.
2. Uspółniaj politykę żywieniową w rodzinie – kiedy, jakie słodkości, ile.
3. Promuj picie wody i codzienną spontaniczną aktywność fizyczną.
4. Odważnie włączajcie naprzemiennie produkty zbożowe pełnoziarniste.
5. Unikaj gotowch wyrobów – pozwól by w domu unosiły się zapachy przygotowywanych posiłków.
6. Włączaj do posiłków cierpliwie warzywa jako źródło witamin, błonnika i składników mineralnych.
7. Pozwól dziecku na samoregulację – będą dni, że dziecko zje więcej, będą, że zje mniej – to jest ok.
8. Rozmawiaj z dzieckiem o pozytywnych aspektach dobrego odżywiania.
9. Dbaj o ekspozycję grup produktów, które chcesz promować w waszym domu.
10. Pytaj skąd pochodzi głodek 😊 czasem to zwracanie uwagi na siebie, lekkie znużenie brakiem zainteresowania.

Dziękuję za uwagę i poświęcony Państwa czas.

